

VESTI z GORIŠKEGA

Zgodovinske besede predsednika republike Potres v Sloveniji

Predsednik republike Gronchi za spoštovanje pravic vseh državljanov in za krajevno avtonomije pri nas, za jezikovne pravice manjšin, ter za spoštovanje in uveljavljanje ustave

Pretekli teden je predsednik republike, Gronchi, obiskal Cortino, kjer je otvoril olimpijske igre. Potem se je čez Cadore vrnil v Rim, na poti pa se je ustavil v raznih krajih in tako tudi v Bellunu.

Tu je predsednik republike 28. januarja najprej prisotvoval cerkvenemu obredu, kjer ga je v stricinski pozdravil škof mons. Muccin, ki je izrazil željo, da bi s prizadevanjem državnika med silo nadomestili tehničar in moč pravice.

Po cerkvenem obredu je predsednik republike prisotvoval zboru županov iz provinc in jih tudi zelo lepo nagovoril. Dejal je, da je škofov klic po vladni pravici popolnoma na mestu, kajti nasilje vodi nazaj, medtem ko je vlada pravičnost in solidarnosti jamstvo napredka v miru in v spoštovanju pravic vsakega posameznika ali socialne skupine, naroda ali države v sožitju z drugimi državami.

Predsednik republike je visoko dvignil svoj glas ljubezni do vseh državljanov, katerim vlada: do posameznikov, do skupin in do celotnega naroda in države.

Morda ima predsednik republike prav, ko trdi, da se nekatere naloge morajo prepustiti in provinci in ne državi (Regioni), kajti provinca, kot politično-upravna enota, je v bolj tesnem stiku z vlado, katera vlada mora nadzirati pravično ravnanje krajevnih oblasti z vsem državljanom, tudi s posamezniki in skupinami, tudi s člani jezikovnih manjšin. Vlada naj torej prevzame glavno odgovornost za to, da se v državi spoštuje pravica vsich in da se nobenemu ne godi krivica!

V tem se ta pojem ujema z odločitvijo Slovenske demokratske zveze, ko je zahtevala od vlade, naj za slovensko manjšino v Italiji izda poseben zaščitni zakon izven deželne statuta (katerega bodo po dveh letih izkušnih verjetno vodile Slovenecem sovražne sile). Deželni statut naj samo spoštuje pravice manjšine, ki jih posebni zakon predvideva!

Upamo, da predsednikov glas ne ostane mrtva beseda, kakor smo doživeli že v neštetih prejšnjih primerih. Upamo, da nam ne bo treba zopet ugotavljati, da so v Italiji demokracija in človeške kršitve ter kršitve same besede in ne tudi dejanja!

Prav zaradi tega moramo poskrbeti, da pride naš glas vselej tudi do tistih odličnih predstavnikov italijanskega naroda, ki odločno stojijo na strani demokracije in pravice!

Novi zakon za upravne volitve

Ministrski svet je v torek 24. t. m. odobrili nov zakon za izvolitve občinskih svetov. Po tem zakonu je povezava odpravljena, ker je zakon več ne predvideva. Za izvolitve občinskih svetov v občinah do 10.000 prebivalcev (ki jih je kakih 7000) velja čisti večinski sistem, po katerem dobi lista, ki na volitvah odnese večino glasov, štiri petine vseh mest, ostalo petino pa lista, ki pride za njo. V občinah nad 10.000 in do 25.000 prebivalcev (ki jih je kakih 580) velja tudi večinski sistem. Lista, ki odnese večino glasov, dobi tri petine mest, toda ostali dve petini mest si razdelijo vse ostale liste po proporcionalnem sistemu. V občinah nad 25.000 pre-

bivalcev bo veljal pa samo proporcionalni sistem. Volitve se bodo vršile ali 27. maja ali pa 3. junija. Toda v občinah, kjer so se zadnje volitve vršile jeseni 1952, med katere spada tudi Gorica, se bodo volitve vršile prihodnje jesen.

V Gorici se bodo spomladi vršile samo volitve za pokrajinski svet.

Prebivalstvo Gorice v letu 1955

Goriška občina je na dan 31. decembra 1955 štela 41.991 stalnih prebivalcev. To pa samo zato, ker se je semkaj naselilo 3000-4000 istrskih izseljencev (esuli). Porok je lansko leto bilo 261, od teh 4 civilne; medtem ko je leta 1954 bilo sklenjenih 235 porokov od teh 6 civilnih. Rojenih pa je lani bilo 634 otrok leta 1954 pa 624. Umrlo pa je lani 525 oseb, leta 1954 pa 496. Vsega skupaj je število prebivalcev padlo za 103 enote.

V Gorici smo v torek zjutraj ob 3.25 ušli dva močna potresna sunka. Mnogi prebivalci so planili iz postelj in v nekaterih stanovanjih je bil prvi poplah. Skode pa ni bilo. V noči od ponedeljka na torek, okrog treh in pol, smo čutili v Trstu nekaj močnih potresnih sunkov. Priznaprav sta Tržačane zbudila samo dva, od katerih je bil najmočnejši drugi. Kar dobro smo se zadržali, toda skode ni bilo veliko. Pravo katastrofo za nesrečno prebivalstvo po povzročeno burje, ki divja že dva dni. Po zadnjih vesteh je škoda znatno večja kakor pa so je na prvi pogled ocenjevala komisije.

Šolska kuhinja v Števerjanu Pretekli teden smo iz italijanskih listov povzeli vest, da so se v Števerjanu bajje pojavile nerednosti pri šolski kuhinji, zato da so kuhinjo začasno ukinili. Preiskava pa je dokazala, da so se nerednosti v toliko vršile, v kolikor se vodilni kuhinje niso zanjo brigali, in ne da bi šlo za kak primanjkljaj. Zdej je izvoljen novi odbor za vodstvo kuhinje in tudi kuhinja je zopet redno posluj.

Kmetско delavska zveza iz Doberdoba priredi v nedeljo 5. februarja 1956, z začetkom ob 4. uri popoldne, v občinskih dvorani PUSTNO VESELICO Na sporedu so: LAZI - ZDRAVNIK in pevske točke, ki jih bo izvajal tržaški »Metuljček« s spremstvom g. M. Sancina. Prireditelji se priporočajo za obilno udeležbo!

Krivično raunanje z optanti

Italija in Jugoslavija sta se 23. decembra 1950 končno dogovorili o vprasanju optantov. Dogovor je sedva izven mirovne pogodbe in zato krivičen, ker besedi mirovne pogodbe ne more spreminjati nič ena, niti ne dve sami pogodbenici. Proti temu smo s tega mesta že neštetokrat pisali. Vso krivico pa nosi in sklepa z Italijo take dogovore, ki škodujejo zamejskim Slovencev.

V vlogi pa naj pobijajo tudi trditve, da so postali jugoslovanski državljanji, in zahtevajo tako:inja navodila ministrstva krajevnim oblastem proti takemu tolmachenju državljanstva strank in za preklic morebitnih posledic. Vlogo bosta namreč pretresali za-stopstvi obeh viad skupaj in ni rešeno, da jo ne bosta tudi ugodno rešili, kajti vse kaže, da se bosta viadi pogodbenici vendarle sporazumeli za priznanje in potrditev vseh optičkih izjav, če so bile po-dane od strani Italijanskih držav-ljanov.

Proti trditvi, da so prizadete stranke jugoslovanskega državljanstva, pa je treba tudi takoj nastopiti pri oblasti, ki tako trdi, in zahtevati preklic trditve kot take, ker gre za grobo kršitev pojma in resnice s posledicami, ki utegnejo strankam silno škodovati!

Dvesto opcij

Po omenjenem dogovoru od 23. decembra 1950 se je Jugoslavija zavezala ugodno rešiti vse optičke izjave, razen 200. Na drugi strani pa je priznala Italiji pravico osporavanja optičkih odlokov tudi v mejl 200.

Optanti in državljanstvo

Italijanske oblasti pa dogovor od 23. decembra 1950 vrh vsega še v toliko kršijo, v kolikor sporočajo strankam, katerim optičkega odlo-ka nočejo priznati in potrditi, tj. jih smatrajo za jugoslovanske državljanje in jim silijo v roke »glo-gio di soggiorno per stranieri in Italia« (to je dovoljenje za bivanje tujcev v Italiji), ne da bi počakale na končno razpravo obeh strank pred italijansko-jugoslovansko komisijo v zadevi 200 zadržanih optičkih izjav o optičkih odlo-kov, kakor besedi dogovora, »J-ka C«), izrecno to predvideva in za-hteva!

Žrtve fašizma naj zahtevajo odškodnino

Z ozirom na zakon št. 96 od 10. marca 1955, ki predvideva razne prednosti v prid protifašistom, žrtvam fašizma, svetujemo vsem, ki so kakorkoli utrpeli kako škodo na telesu, na imetju, na poklicu itd., da vložijo prošnjo za odškodnino, tudi če gori navedeni zakon ne predvideva točno vsakega posamez-nega slučaja. Računamo namreč, da se bo vlada odločila za odškodova-nje vseh vrst žrtve fašizma, ko bo imela na mihi veliko število zahtev. Rok za vlaganje prošnje zapade nepreklicno na dan 10. aprila t. l. Tega dne bo namreč prošnja morala že biti na pristojnem mestu v Rimu. Nasloviti pa jo je na: Mini-sterio del Tesoro - Direzione generale delle pensioni di guerra - RO-MA.

Kako ravnati?

Italijanska oblastva bi morala vsem, katerim misli optico osporavati in ne priznati zadnji jugo-slovanski odlok, ta svoj namen najprej sporočiti in jih pozvati, naj, če hočejo, predložijo morebitni pismen ugovor, katerega lahko z morebitnimi listinami tudi podpre. Tako je namreč italijansko zunanje ministrstvo javilo vsem optantom, katerim je jugoslovanska oblast pravico do optice osporavala in jih pozvati, da možnosti pismenega ugovora, ki naj ga po možnosti tudi z listinami podprejo.

Umestnost pismenega ugovora

Umestnost pismenega ugovora velja zato, ker bosta dve pogodbenici od 23. decembra 1950, po točki C) dogovora, skupaj pregledovali in reševali vse take sporne slučaje. Dokler pa oni dve tega pregleda ne izvršita, ne more nobena od dveh smatrati optante za tuje državljanje, ampak samo za optante!

dr. Alfonz Serjun

Pretekli teden je umrl v Gorici ugledni in čislani zdravnik g. dr. Alfonz Serjun, ki je nekódo izvrševal svoj vođlic v Tolminu. Pokopati so ga v petek 27. junijarja ob številni udeležbi goriških zdravnikov, kar je pokazalo, da za vsako cenilo in spoštovani. Njegova gospa je umrla pred nekaj leti in v Italiji ni imel drugih sorodnikov.

IZ SLOVENIJE

PREPOVED IZVOZA

Odbor za gospodarstvo Zveznega izveršaega sveta je odredil prepoved izvoza med drugim tudi slededih industrijskih in kmetijskih proizvodov: vse vrste premoгаа, jamski les in kurivo, modro galico, umetna gnojila, žvepleno kislino, železne rude, surove kože, moko, maslo, surovo maslo, jedilno olje, živalsko krmlo. Poleg te prepovedi izvoza bo v bodoče tudi znatno omejen izvoz slededih predmetov: električne energije, bakra, rafiniranega svinca, aluminiuja. Omejen bo tudi izvoz živine in vseh vrst mesa in tudi perutnine. Prav tako bo tudi znatno koefficient za izvoz kmetijskih pride-lkov in živil.

PREVELIKE OHIŠNICE

Tipičen primer kako se dela na kmetijskih gospodarstvih, tj. na socialističnih kmetijah, nam kaže kmetijsko gospodarstvo Jarenina. Delavci tega posestva imajo, kot določa zakon, tudi nekaj ohišnice, to je zemlje okoli ali v bližini hiše, kjer stanujejo, katero obdelujejo po svoji mili volji in svobodno raz-polagajo s pridelki. Vsak kmetički delavec tega posestva ima povprečno 88 arov njiv in travnikov za ohišnico. Na tem niti hektar velikem zemljišču pa pridelka znatno več kot na hektarju zemlje v kme-tijskem gospodarstvu. Ugotovili so a. pr., da redijo na ohišnicah na vsakem hektarju površine 1,3 glav goveje živine, medtem ko pride v kmetijskem gospodarstvu na isto površino komaj 0,46 glav goveje živine! To se pravi, da na 10 hektarjih površine redijo samostojni kmetje - tako pač lahko imenuje-mo kmetičke delavce, ko delajo na svojih ohišnicah - 13 glav goveje

KOKOSEREJA

Zadnji dve leti se je kokosereja v Jugoslaviji zelo razvila. Soraz-merno s tem je porasel tudi izvoz jaje in perutnine. Leta 1952 so z-vozzili 3800 ton jaje in perutnine, lani pa že 18.000 ton. Povečali so tudi boj proti kokosji kugi, ki je lani in predlanskim povzročila za 10 milijard din škodo. Uvedli so skoro obvezno cepljenje, tako da je sedaj kuga skoro popolnoma iz-ginila v vsej Jugoslaviji. Okuženih je samo še sedem okrajev.

Predsednikov nauk

Gronchi je pripomnil, da velja to tako za notranje, kakor za med-na-rodne razmere. Vsak drugačen pos-topek pomeni nazadovanje. Pri sprejemu na Provincii pa je pred-sednik Gronchi govoril o potrebi deželnih in sploh krajevnih avto-nomij, ki jih italijanska ustava predvideva. Poudaril je, da se ho zavzel, da se to določi, ki ima za Benečijo, v kateri živi narodna manjšina, še poseben pomen, tudi uresničiti. Njegovo trdno prepriča-nje je, da je treba ustavo ali izpre-meniti ali izvesti.

dr. Alfonz Serjun

Pretekli teden je umrl v Gorici ugledni in čislani zdravnik g. dr. Alfonz Serjun, ki je nekódo izvrševal svoj vođlic v Tolminu. Pokopati so ga v petek 27. junijarja ob številni udeležbi goriških zdravnikov, kar je pokazalo, da za vsako cenilo in spoštovani. Njegova gospa je umrla pred nekaj leti in v Italiji ni imel drugih sorodnikov.

DROGERIJA DOBRO BLAGO NAJNIŽJE CENE ANTON PODGORNIK GORICA - Trg. De Amicis 12, na Kornu - Tel. 3009

VESTI S TRŽAŠKEGA

Ali bo Vidali „izbral svobodo“? Mrmranja uslužbencev KP

V Rimu, v ulici Mračnih kramarij, kjer stoji Italijanska podružnica kremelskih oblastnikov, vlada v zadnjem času splošen poplah. Casnikarska agencija "Continental" naroča namreč, da so bili vsi napori najbolj goreče in občinstvo trojke KPI: Secchia, Longo, Scoccimaro, zama, da bi si takni tržiške KP, Vittorio Vidali, po vseh zapovedih kremelskega komunističnega obrednika pred samim Titom strelal spokorniški pepel na golo glavo, in v znak očiščenja razgrgal se tisto edino srjaco, o kateri je pred leti na volilnih shodih zatrjeval, da je edina njegova zasebna lastnina.

Vittorio Vidali je bil glavni pobudnik in režiser protititovske gojbe, ki jo je Kremelj sprožil leta 1948 in je trajala vse do Stalinove smrti. Vidali osebno sovraži Tita z vse tisto jezo, skrajnostjo in dolednostjo, ki je značilna za totalno sovraštvo zgrajenega praktičnega komunističnega. Z razliko od ostalih vrhunskih komunističnih oblastnikov pa je Vidali povrh še totalno črn; seveda na tej strani železne zavese, na oni strani — kakor znano — likvidirajo trmoglavosti s kratkimi procesi. Prav zato kaže Vidali rogovje rimskim komunističnim navijačem, ki mu skušajo skriviti hrbet pred gospodarjem belih divorov na Dedinjah v Beogradu.

Nerodna pa je za Vidalijsko okolico, da so se že vse vesoljne komunistične partije sveta upognile kremelskemu ukazu in nekdanjega ljubčena zopet postavile na komunistični oltar, kakor sta to zapovedala očitna spokornika Hruščev in Bulganin. Seveda je moral pred časom tudi Vidali skozi komunistično očiščevalni stroj. Opravil je res sponkriško, se pokesal svojih grehov in obljubil, da se bo pobiljšal. Sovraštva proti Titu pa ni zmela iz sebe. Nasprotno, ostal je še ostrejši protititovec, kakršne je bil kdajkoli.

Oblastniki KPI bi na eni strani radi preprečili očitno preziranje kremelskih ukazov, na drugi strani pa jih javna obsodba Vidalijska, ki bi porazno vplivala na ugled partije, spravlja v mučno zagato. Tako se Vidaliju verjetno obeležita rešitev — preemestitev. Nekateri komunistični oblastniki v Rimu so za to, da ga pokličejo v centralo, v Rimu, drugi mislijo, da bi ga vrnil v Mehiko ali nekam v Južno Ameriko.

Agencija "Continental", ki prinaša vsa ta ugibanja, pripoveduje nadalje, da je bilo zadnje potovanje Vidalijskega v Milan v prijateljski družbi Lavre Weiss v tesni zvezi s spravilanjem precejšnjih fondov na varno v švicarske banke. Ta zlata rezerva bi Vidaliju, tako zatrjuje omenjena agencija, zagotovila vsaj bodočnost, ker da so dnevi njegovega tajnikovanja pri tržiški KP in v svetovnem komunizmu šteti.

Dobro obveščeni krogi smatrajo, da bi prav s povabilom Vidalijskega v Moskvo Kremelj želel definitivno zaključiti slučaj Vidalijskega. To tudi naj bi bil razlog, da poskuša Vidalijski z enumriranim računoma v Svici zaključiti svojo kariero mednarodnega revolucionarja in si izbori svobodo.

Na drugi strani pa so v tržiški KP še drugi druga vprašanja na dnevnem redu, ki begajo komunistične vrste. Tržiške KP, ki je dejansko zgozji privesek KPI, je po likvidaciji STO čedlede očitneje podurila svoj izrazito večinski narodnostni značaj. Slovenske sopolnitke so dejanski voditelji čedlede bolj odvirali od slehernega političnega vpliva in jih porivali na slepi tir akulturnega izživljanja. Nekaj krajevskih društev, nekaj prirediteljev, to naj bi zadostovalo za potrebe partijeve slovenske narodnosti. Enemu ali drugemu slovenskemu komunistu, ki ni še popolnoma otopel v partijski disciplini, pa to odzivanje ni bilo všeč; posebno še zato, ker je postalo jasno, da tudi v amednarodni organizaciji, kakršna je KP, velja nekaj je tisti, ki ni preobremenjen z dvojezičnostjo. Tudi italijanski komunisti so namreč najprej Italijani, potem dolgo nič, nato pa tudi še komunisti.

Ladji „San Giorgio“ in „Rosandra“

Kot strela z jasnega je udarila prejšnji teden vest, da sta bili v Trstu odhodno Tržiču zgrajeni trgovski ladji „Rosandra“ in „S. Giorgio“, ki ju je bila rimska vlada za stalno že obljubila, da bosta izročeni Trstu za prekookeansko plovbo, nenkrat in nepričakovano dodeljeni Genovi. Ves Trst je bil pokonci. Trgovinska obrtba in kmetijska zbornica, razne druge organizacije, tržiška občina so pošiljale nešeto brzojavov v Rim, na vse mogoče naslove in župan Bartoli je tekel v Cortino d'Ampezzo, da protestira pri samem predsedniku republike, Gronchiju, zaradi vpijoče krivice, ki se je storila Trstu.

Občinska seja 27. januarja se je bavila skoro izključno s tem vprašanjem. Podžupan inž. Visintin v odsotnosti župana je prebral vse brzojave, ki jih je občina odposlala, in odgovore, ki so iz Rima ter od drugih jadranskih mest poslali v protest proti pošiljanju ladij v Genovo. Zadnji trenutek pred občinsko sejo je dospel brzojav ministra za trgovinsko pomorščino, Cassiani, kjer je sporočil, da ladja „Rosandra“ ostane v Trstu. To je le deloma pomirilo obč. svetovalece, ki so v svojih govorih povedali marsikatero trpko besedo na račun Rima in Genove.

Govoril je tudi obč. svet. dr. J. Agneletto, ki je naglasil, da so od nekdanj glavna vladarska dolžnosti:

Stane Bidovec, ki je pogostokrat postavil vso težo dela na začeto slovenskih koristi, je bil postavljen na hladno. Tih likvidacija! O tem niso seveda poročali komunistični javni trobentači slovenskim komunističnim pripadnikom, ker niso hoteli, niti mogli povedati, da so ga zavrgli zaradi „nacionalističnega odklonca“. Če bi jim namreč to povedali, bi se razkrinkali in Slovenci bi že vedeli, kaj jim je storiti.

Tako se tudi tržiška KP strogo drži vsedržavne linije. Pravijo, da so enega Slovenca pognali, da pa jo bodo zato drugi kar sami pobrali.

V sredo 8. febr. ob 21. uri priredi Slovensko dobrodelno društvo

Veliki dobrodelni ples

Vstop izključno z vabilom, ki ga lahko dobite na sedežu društva v ulici Machiavelli 22-II. - tel. 36275 in v tiskarni Adria v ul. S. Anastasio 1-c - tel. 23039.

Sprejema se tudi prednotacija rezerviranja miz.

držati in spoštovati dane besede in obljube; in t se posebej velja za demokratične vladavine. Ker že govorijo Rim in Genova o nacionalnih, to je državnih interesih, ki naj bi jih Trst zastopaval za lastnimi koristimi, je treba, da pridejo odločilni faktorji v italijanskem gospodarstvu do spoznanja, da ne zahteva Trst izpopolnitve svoje mornarice zato, da bo konkuriral Genovi ali drugim italijanskim pristaniščem, ampak da to zahteva, da lahko konkurira inozemskim lukam, ki trošijo ogromne kapitale zato, da odvrnejo srednjeevropski in prekornski promet od Trsta stran. Zato so zahteve Trsta po močnejši mornarici izraz ne kakega tržiškega egoizma, ampak v popolnem soglasju z državnimi interesi in s splošnim italijanskim gospodarstvom. To morajo enkrat pomniti odgovorni faktorji. Zato, ko se je rešila ena ladja, „Rosandra“, moramo nadaljevati borbo, da rešimo še drugo. Zato se je izrekel tudi dr. Agneletto za sklicanje občinske komisije za mornarico, ki naj vodi akcijo do končne zmage.

Za naše mlekarice

Dr. Josip Agneletto je na občinski seji postavil naslednje intervale:

Pred tedni sem interventiral v korist zboljšanja metode pri nadzor-

Nekdanji Titovi dojenčki in kasnejši njegovi največji nevhvaležni, ki načeloma drvijo pod zastave močnejših balajonov in bolj rejenih denarnic, zopet srečno capljajo za Titovim bobnom. Pri prvi številni procesiji so bili kričavi na vse pretege, pri drugi, protititovski, so se drli kot istrski jesiharji, pri tretji, sedanjih, pa samo še mrmrajo kot stare ženice na pogrebi. Mrmrati pa morajo že zaradi tega, da bi ljudje ne mislili, da so šli rakom zvižgati in bi jih gospodarji ne poslali kosom pet. In tako so partijski zaslužkarji spet zamrmrali.

Drobovje jim razganja dr. Agnelettov antikomunizem, ki se očitno izraža v tem da zastopnik demokratičnih Slovencev smatra občinski svet za demokratično upravno ustanovo, katere edina skrb je smotrno in umno upravljanje občine kot gospodarske enote, ki je last vseh občanov, ker jo oni sami vzdržujejo s svojimi davčnimi obveznostmi. Opozicijo pa si razlagajo tako, kakor psa, ki laja v luno zgozji zaradi dolgočasia.

SDZ in SKS sta prvi dvignili svoj glas proti nameram izvršiti ustave in določil o človečanskih pravicah pri zakonjavanju slovenske šole. Svoj glas sta dvignili na najvišja in edino kompetentna mesta. Protestirali sta pri predsedni-

ku republike, predsedniku vlade in pri prosvetnem ministru polnih 46 ur prej kakor sta v tržaškem mestnem svetu vsak svoj politični lonček pristavila Berneteičeva in Dekleva, bolj zaradi nerodne zamujenosti in propagandnih, kakor za narodnostnih nagibov.

prvi dvignil svoj glas proti vnebovpijoči krivici, pač pa sta ostala dva svetovalca samo z zamudno posnemala njegov glas na pravem mestu! Morda ne bi grešilo če bi smatral, da je predsednik republike, Gronchi, v svojem govoru v Bellunu črpal svoje misli o ustavi in pravicah narodnih manjšin prav iz pisma SDZ in SKS, ki ga je prejel nekaj dni pred tem.

V resnici pa bi o slovenski šoli po svečano podpisanih pogodbah lahko razpravljali v Trstu, če bi komunistični svetovaleci držali besedo, ki so jo prisegli ob volitvah in jo po volitvah enostavno poržili. Ne samo titovski v mestu in na podeželju za vsako kramljevci, ki so leta 1945 za vsako pasjo figo naganjali svoje pristaje na ulice, v odločilnem trenutku pa stislili rep med noge. Ta zgodovinska dejstva neizpodbitno priča, kdo je bil komu zaveznik.

Slovenski demokrati smo kravo, kupljijo lojalno vzeli na znanje in lojalno in odlično branimo slovenske narodne pravice po lastni narodni dolžnosti in ne iz propagandno taktičnih partijskih potreb in po vsakokratnem naročilu iz Moskve ali Ljubljane, kakor to počenejo komunistični uslužbenci. Sicer pa v zadnjih časih rimski parlament, ki ni občinski svet, pač pa politični forum, zgovorno priča, kdo je komu zaveznik prav v teh dneh.

Tako sodimo pristaši SDZ, in komunisti so zadnji, ki bi nas s svojimi intriguantnimi zavezanji lahko pretentali. Komunistične pridige naj si kar rezervirajo za tista teleta, ki sama drviyo v klavnico; med nami ni rekrutarskih telebanov.

Glede protikomunizma pa eno samo pripombo. Praktični komunisti je najstarejša diktatura svetovne zgodovine. Svobodni ljudje pa ljubijo svobodo nad vse in se zanjo borijo.

Je že tako, da se Titovi dojenčki, kadar koli iztegnejo jezik, ugriznejo v lastni rep. Tako je pač dialektika — škorpionov. Pika.

Pristaši SDZ

† Učiteljica Mila Spratzer
Ob polnosvetilni udeležbi učiteljskega, solskih oblasti in šol. namoščencev smo v torek 31. t. m. sprejeli k večnemu počitku učiteljico gospo Milo Spratzer.

Težka in trnjeva je bila njena življenska pot. V zadnji vojni je zgubila moža, nato še sina. Z larskim oktobrom je izgubila še službo s tem, da je niso več namestili v oddelku za prodajo šolskih knjig, ker je vestno in točno opravljala službo več let.

Skrb za bodočnost, osamljenost in še drugi težki udarci so izpodkopali zdravje tej krepki in energični rosvetni delavki, da je po enomeseni bolezni končno podlegla.

Bodi ji lahka primorska zemlja!

† Mhael Zahar

V ponedeljek 30. januarja smo sprejeli k večnemu počitku našega dragoga Mihaela Zahara iz Lubreča. Mož je podlegel bolezni in tudi častitljivi starosti, saj je bil 15 let star. Kljub temu pa ga bodo pogrešali svoji in pogrešali ga bodo tudi mi vaščani, saj je bil naš znanje eden izmed najbolj trdnih stebrov narodnega in demokratičnega duha ne samo v svoji domači pasti, marveč tudi tudi po vsej Bregu.

Kot mladenič je stopil še pod Avstrijo v železniško službo. Po prvi svetovni vojni ga je fašizem preemstil — kot veliko drugih — v notranjost Italije.

Po upokojitvi se je spet vrnil v svojo domačo vasico, kjer je bil zglad domačinom, kako se more lovek boriti za svoj narodni dostoj. Kmalu po prihodu domov so ga vaščani izvolili za vaškega župana in ohranili je to častno mesto vse do svoje smrti.

Po drugi svetovni vojni, ko je gospodoval pri nas rdeči fašizem, je bil pokojnik eden izmed njegovih prvih in najbolj odločnih nasprotnikov, ki se mu je upal in znal uspešno zoperstaviti. On nasti največji delež zastav, da je v naši vasi prevladal duh demokracije in strpnosti; pa tudi, da naš komunisti, kolikor jih je, bolj strpni in razumni od ostalih njihovih smišljenikov v Boljuncu in Ricmanjih.

Dragi Mihael! Naj Ti bo lahka domača gruda!

Odgovorni urednik:
Prof. Dr. ANTON DABINOVIC
Tiska: tisk. Adria, d. d., v Trstu

VESTI IZ NABREŽINE

RAZPRAVE V OBC. SVETU (Nadaljevanje pretekelega tedna)

Volilni urad drži vedno v redu evidenco vseh volivcev. 20. jan. t. l. je bilo vpisanih 3623 volilnih upravičencev napram 3317 v maju leta 1952. Seznam se je pomnožil za 306 oseb. Ta pomnožitev se je pa izvršila na sledeči podlagi: V času maj 1952 do 20. jan. t. l. so se izvršile sledeče spremembe: Novovo vpisanih zaradi priselitve 536 oseb, manovo vpisanih, ker so stopili v 21. leto 326 oseb, skupno novovo vpisanih 862 oseb. V tem razdobju je bilo črtanih zaradi izselitve, smrti in obsodbe 556 oseb, razlika je torej 306 oseb več. Leta 1952 je bilo 7 volilnih sekcij, letos imamo pa eno več.

Občinski davki za letošnje leto so dosegli vsoto 5.005.370 lir napram lanskim 3.834.600 lir. Občinska užitnina je v lanskem letu prinesla 29.154.692 lir napram 18.648.342 v letu 1954. Glavni povisek ni bila večja potrošnja, ampak povisek užitnine nekaterih predmetov za 25 odstotkov ter zvišana užitnina na električno razsvetlavo. Glavni dohodki užitnino so vino (skoraj 13 milijonov), meso (3,8 milijon) in električna luč (2,6 milij.).

Slednjič je govoril še o delovanju Kraškega vodovoda, ki je bil v začetku leta 1950 v obupnem stanju, a se sedaj vidno boljša. Naj sledi nekaj primerov: V letu 1950 je ACEGAT dobavila 263 tisoč kub. metrov vode, a oddanih je bilo le 41 tisoč kub. metrov. Vode se je izgubilo kar 84 odstotkov. V lanskem letu, ko je bil Kraški vodovod precej popraviljen, je ACEGAT dobavila 84 tisoč kub. m. vode, a oddalo se je kar 68 tisoč kub. metrov. Ugube je bilo le 19 odst., kar je

skoro normalno. Ker je bilo sedaj od višjih oblasti odobrenih še 3,4 milijonov lir za nadaljnjo popravilo vodovoda, se smatra, da bo po teh delih vodovod že normalno deloval. Potrošnikov je do konca decembra bilo 463. Predvideva se, da se bo v letošnjem letu poraba vode še povečala.

Po županovem poročilu se je vne-la daljša razprava, v katero so posegli svetovalci Colja, dr. Škerk in drugi. Župan je dal vsem potrebna pojasnila. Prešlo se je nato na razpravo o prosti coni v Trstu, nakar je občinski svet soglasno odobril, da se pošlje tozadevna resolucija. Posebna komisija, ki je sestavljena iz resolucije, je po nalogo občinskega sveta sestavila še drugo, in sicer v obrambo slovenskega šolstva z ozirom na alarmantne vesti, ki se širijo v zvezi s predlogom za nov šolski zakon za slovenske šole.

Končno je odbornik Floridan poročal o tretji točki dnevnega reda in sicer o vprašanju spremembe dvoletnih strokovnih tečajev v troletne strokovne šole.

V ponedeljek, dne 30. p. m. je občinski svet v Nabrežini nadaljeval s svojim zasedanjem. Po prečitanju zapisnika je župan poročal o delu komisije, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za postavitev spomenika domačemu pesniku Igu Grudnu, ki naj bi se postavil na glavnem trgu v Nabrežini. Drugi spomenik v spomin vsem padlim v zadnji vojni pa naj bi se postavil na trgu pred občinsko hišo. V razpravo so posegli svetovalci Floridan, Drago Legiša, dr. Škerk, Colja in Albin Škrk. Slednjič se je sklenilo, da bo komisija nadaljevala s svojim delom, pritegnila k sodelovanju še razne izvedence v sličnih

zadevah, se sporazumela z domačim kiparjem Celo Pertotom, ki naj pripravi potrebne osnutke in proča-čena, nakar bo o vsem tem razpravljali in odobril občinski svet.

Nato je občinski svet potrdil prejšnje revizorje občinskih računov tudi za leto 1955, in sicer so bili imenovani Jože Kralj, Viktor Škof in Josip Marizza. Na predlog odbornika Floridana je obč. svet potrdil mnenje tozadevne komisije ter imenoval v stalno službo učiteljico otroških vrtec Zoro Gruden iz Mavhinj in Mirello Biasi za otroški vrtec v Devinu.

Občinski svet je nato dal ugodno mnenje za prodajo juarskega zemljišča v Sešljanu nekemu Alfonzu Albertiju iz Trsta za 1106 kv. m po ceni 1000 lir za kv. meter. Zemljišče leži tik novega hotela „Paradisus“. Dalje je odobril prodajo 215 kv. metrov zemljišča Antonu Opatju iz Nabrežine. To zemljišče leži zraven njegove hiše ter so mu določili ceno 350 lir za kv. meter.

Učiteljici otroškega vrta Dirči Pecikar, ki je odšla v Avstralijo, se ji dovolj dopust do 30. jun. 1955, nakar odpadejo vse obveznosti občine napram tej učiteljici.

Svetovalci so nato odobrili predlog odbora, da se vpraša Tržaško hranilnico za predajem 4 milijonov lir za kritje rednih izdatkov, in to dokler se ne sprejme državnega prispevka za kritje občinskega proračuna.

Na koncu je svetovalec dr. Škerk vprašal župana, kako napreduje reguciacijski načrt, ki je že var let v delu pri arh. Mengu iz Trsta. Župan in odbornik Floridan sta mu odgovorila, da je precej teja dela pripravilnega, vendar še ni končano. Prihodnjič enkrat bo župan dal natančneše podatke o tem delu. S tem je župan sejo zaključil.

stivu mleka, ki ga prinaša o mlekarnice v Trst. Primoran sem obnoviti svojo intervencijo, če tuji zato, ker se sodna opasit pri kaznovanju prestopov ne zadovoljuje z uredamo o nadzorstvu in higieni mleka v smislu kr. dekr. št. 994 od 9. 5. 1929 in zdravstvenimi zakoni s kaznjivo 2-5000 lir, pač pa smatra, da so prestopki kaznivji po kazenskem zakonu zaradi goljufije, za katere so predvidene kazni do dveh let zaporu in 20.000 lir globe z objavo v časopisu, kar poveča stroške še za 30 tisoč lir.

To pomeni za revno mlekarico pravo gospodarsko katastrofo. Mlekarnice ne prodajajo v največ slučajih samo lastnega mleka, pač pa tudi mleko svojih sosedov. Pred odhodom v mesto mešajo mleko v skupne posode ter v največ slučajih prodajajo mleko v dobri veri.

Trenutno so mlekarnice v položju, ki jim ne dovoljuje nobene obrambe. Nadzorni organi vzemajo po dva vzorca, od katerih ostaja eden deponiran pri občini in je na razpolago mlekarici; drugega odposljejo na analizo.

Zato prosim župana in kompetentnega asessorja, da bi se mlekaricam takoj izročali njihovi vzorci, zapečateni in numerirani.

Na interpelacijo dr. Agneletta je odgovoril odbornik za zdravstvo. Njegova izjava je izredne važnosti, ker je rekel, da morajo kontrolni organi izročiti takoj, ko vzamejo vzorec mleka, enega od treh vzorcev mlekarici. Ali da naše mlekarice take vzorce odklanjajo, in to tudi v zapisnik izjavljajo.

To je zelo škodljivo na mlekarice. Ako je ona v posesti enega vzorca, ne samo, da lahko da mleko sama analizirati in se tako prepriča, ali je mleko imelo dovolj maščobe, to je 3 odstotke, in težino od 1,015 do 1,032 kg, ampak ima tudi večjo sigurnost, da vzorec z njenim mlekom slučajno ne zamenja. Mlekarnice brez vzorca mleka, je brez vsake obrambe moči pred sodnijo. In ko se sedaj delijo teko široke kazni, je treba, da se naše mlekarice bolj pobrigajo za to, da dokažejo svojo nekrivdo. Zato prva dolžnost mlekaric pri odvzemu vzorcev je, da zahtevajo in vzorec zapečateni mleka za sebe.

Mlekarnice naj se potemtakem dosledno držijo pravice, da sprejemajo vzorce, ki jim bodo služili za morebitni protidokaz!

DAMSKA KROJAČNICA

Nika

TRST

Ul. F. Filzi 21/I, stop. B, tel. 28-748

Gospa!

Krojačnica „Nika“ jamči izbran okus, originalen kroj Vaših oblek in daje čar elegance osebja Vaši osebnosti.

Sporočilo

Trgovina z obutvijo Donda

sporoča, da je pričela z 30. januarjem običajno

RAZPRODAJO

ki pomeni za kupca velik prihranek

Donda

LARGO BARRIERA VECCHIA 5/6

DRUŠTVENE VESTI

PUSTNA ZABAVA. - Na pustni torek, 14. p. m., bo tradicionalni za Bavni pustni večer v prostorih Slovenskega dobrodelnega društva v ulici Machiavelli 22-II. — Vabljani člani in prijatelji društva.

Tajništvo

ZDRAVNIK

Dr. FRANJO DELAK
v TRSTU
Strada di Fiume 20/III.
sprejema od 15. do 17. ure

ZOBODZVAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA
se je preselil v ul. Rittmeyer, 13
in sprejema
od 9. do 13. ter od 17. do 19. ure
Štev. telef. 21-813